

Projekt dofinansowany w wysokości 85% ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn.: „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.

Dr Elena Mieszajkina
Katedra Zarządzania, Politechnika Lubelska

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W KONCEPCJI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Wprowadzenie

Ideę zrównoważonego rozwoju streszcza pierwsze zdanie raportu Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju WCED z 1987 r. – „Nasza Wspólna Przyszłość”: Na obecnym poziomie cywilizacyjnym możliwy jest rozwój zrównoważony, to jest taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. Raport ów dostrzega, że cywilizacja osiągnęła poziom dobrobytu możliwy do utrzymania, pod warunkiem odpowiedniego gospodarowania. Model takiej gospodarki zakłada odpowiednio i świadomie ukształtowane relacje pomiędzy wzrostem gospodarczym, dbałością o środowisko (nie tylko przyrodnicze, ale także sztuczne – wytworzone przez człowieka) oraz jakością życia (w tym zdrowiem człowieka). Doktryna zrównoważonego rozwoju dąży do sprawiedliwości społecznej poprzez m.in. ekonomiczną i środowiskową efektywność przedsięwzięć zapewnioną m.in. przez ścisły rachunek kosztów produkcji.

Osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju wymaga zróżnicowanych, zintegrowanych zadań na całym świecie w trzech kluczowych obszarach:

1. Odpowiedzialny, długookresowy wzrost gospodarczy wszystkich narodów i społeczności oraz równomierny podział korzyści

Projekt dofinansowany w wysokości 85% ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn.: „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.

2. Ochrona zasobów naturalnych i środowiska

3. Rozwój społeczny

Tylko takie podejście pozwala planować przedsięwzięcie w perspektywie długookresowej, uwzględniając jednocześnie:

1. Aspekt ekonomiczny
2. Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska
3. Kontekst etyki i odpowiedzialności w skali lokalnej i globalnej.

Model zrównoważonego rozwoju

Dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju musi „pracować” solidarnie realizacja celów rozwojowych w trzech obszarach:

1. Rozwój gospodarczy

- produkcja, inwestycje;
- kapitał dochody;
- ekspansja rynkowa;
- zatrudnienie;
- konsumpcja;
- przedsiębiorczość.

2. Rozwój społeczny

- potrzeby ludzkie;
- edukacja;
- pomoc społeczna;
- styl życia;
- odpowiedzialność społeczna.

Projekt dofinansowany w wysokości 85% ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn.: „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.

3. Rozwój ekologiczny

- ochrona przyrody i krajobrazu;
- pojemność środowiska
- gospodarowanie zasobami

Wyniki funkcjonowania każdej sfery stanowią wejście dla dwóch pozostałych sfer życia i działalności społeczeństwa.

Środowisko naturalne, jego stan i jakość potrzebne jest biznesowi jako czynniki produkcji, a także społeczeństwu jako niezbędne warunki życia.

Rezultaty sfery ekonomicznej (towary, usługi, dochody) zaspokajają potrzeby ludzkie, a jednocześnie wpływają na stan środowiska naturalnego.

Proces i sposób zaspokajania potrzeb społecznych, w tym w zasobach przyrody, mają określone skutki, które oddziałują na stan środowiska i na możliwość pozyskania zasobów dla biznesu.

Czy zrównoważony rozwój to sprzeczność interesów? Można zauważyć powiązanie trzech sfer, ale i sprzeczność interesów. Im w większym stopniu uwzględnia się interesy i realizuje cele jednej sfery, w tym większym narusza się interesy dwóch pozostałych. Bardzo złożonym jest więc pogodzenie tych interesów. Rozłączną, uproszczoną analizę ekonomicznej i społecznej sfer należy zastąpić podejściem systemowym. Tylko w ten sposób można połączyć je we współdziałaniu i uzyskać efekt synergii. Zrozumienie ich współzależności oraz opracowanie odpowiednich sposobów funkcjonowania organizacji i

Projekt dofinansowany w wysokości 85% ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn.: „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.

społeczeństw wymaga kreatywnego, innowacyjnego myślenia oraz działań przedsiębiorczych.

Przedsiębiorczość w koncepcji zrównoważonego rozwoju

Przedsiębiorczość przyczynia się do cywilizacyjnego, a nie tylko gospodarczego rozwoju współczesnego świata. Kожarzy się z rozwojem kraju, ale także sukcesem ludzi i firm. Polega na ciągłym poszukiwaniu i wykorzystywaniu szans płynących z otoczenia, wdrożeniu innowacyjnych rozwiązań.

W idei zrównoważonego rozwoju przedsiębiorcy upatrują:

1. możliwości prowadzenia biznesu na skalę światową, ponad granicami państwowymi, bez wstrząsów politycznych;
2. stabilność finansową, dobry klimat inwestycyjny;
3. wsparcie krajowych i regionalnych instytucji zabezpieczających prawa człowieka i gwarantujących bezpieczeństwo obywateli i organizacji.

Rozwój ekoprzesiębiorczości

Rozwojowi ekoprzesiębiorczości sprzyjają trzy główne grupy czynników:

1. zaostrzenie standardów ekologicznych, doskonalenie regulacji prawnych, uproszczenie procedur administracyjnych na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz zachęty finansowe skłaniające przedsiębiorców do działalności proekologicznej (np. 51% przedsiębiorców uważa, że ulgi podatkowe, dotacje i pożyczki to najlepsze środki służące wspieraniu inwestycji w efektywność energetyczną);
2. szybki rozwój rynków ekologicznych towarów i usług (np. rynek produktów ekologicznych UE wzrósł czterokrotnie w ciągu ostatnich 10 lat);

Projekt dofinansowany w wysokości 85% ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn.: „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”.

3. zwiększenie zainteresowania otrzymaniem ekologicznych produktów przez konsumentów, a tym samym ich produkcją przez przedsiębiorców (tworzenie „zielonego” wizerunku i wprowadzanie ekologicznych rozwiązań jest ważnym ważny elementem strategii przedsiębiorstw i wpisuje się w Społeczną Odpowiedzialność Biznesu.

Czy można pogodzić ekonomię z ekologią? Przeciętnie 40% kosztów europejskich przedsiębiorstw to koszty surowców. Jeśli liczyć wydatki na energię i wodę, koszty sięgają nawet ponad 50%. Dla porównania koszty pracy stanowią ok. 20% łącznych kosztów produkcji. 60% wszystkich odpadów w UE nie podlega recyklingowi lub kompostowaniu, nie jest ponownie używanych, co powoduje utratę dużej ilości cennych zasobów.

Podsumowanie

EKOPRZEDSIĘBIORCZOŚĆ = ekonomia i ekologia + korzyści społeczne. Wyłaniają się nowe, znaczne szanse biznesowe, szczególnie dla małych i średnich firm, które mogą produkować i sprzedawać ekologiczne produkty, usługi i rozwiązania. Przedsięwzięcia biznesowe można stworzyć również przez wdrożenie modeli biznesowych opartych na obiegu zamkniętym i zielonych technologiach. Ekoprzedsiębiorczość może stać się zasobem i wartością nie tylko dla osób bezpośrednio w nią zaangażowanych, ale także wpływać na rozwój społeczności i miejsca, w którym jest zlokalizowana. Jej pozytywny wpływ jest odczuwalny przede wszystkim na lokalnych rynkach pracy. Koniecznym jest zaangażowanie w rozwój ekoprzedsiębiorczości władz samorządowych i instytucji naukowych – od tego zależy rozwój regionu.